

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su vam potrebne dodatne informacije, pogledajte naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Informativna naznaka o sudskoj praksi Suda broj 123

Oktobar 2009. godine

Micallef protiv Malte - 17056/06

Presuda od 15.10.2009 [VV]

Član 6.

Građanski postupak

Član 6-1

Građanska prava i obaveze

Postupak za određivanje mjere zabrane: *Član 6. primjenjiv*

Nepristrasan sud

Izostanak zakonskog prava da se ospori učešće sudije zbog njegovih porodičnih veza sa advokatom jedne od stranaka: *povreda*

Član 34.

Žrtva

Predstavka podnesena u ime sestre podnosioca predstavke, koja je umrla dok je trajao postupak po njenoj ustavnoj žalbi koja je uložena zbog navodnih povreda njenog prava na pravično suđenje: *status žrtve priznat*

Činjenice – Sestra podnosioca predstavke je izgubila građansku parnicu o kojoj je odlučeno u meritumu 1992. godine. Protiv nje je određena mjera zabrane 1985.

godine, nakon čega je njen susjed podnio tužbu. Ona je osporila mjeru zabrane pred sudom, koji ju je poništio smatrajući da je određena u suprotnosti sa principom kontradiktornosti. Ta presuda je ukinuta po žalbi. Sestra podnosioca predstavke je pokrenula ustavni postupak 1993. godine, navodeći da je predsjedniku žalbenog suda nedostajala nepristrasnost zbog porodičnih veza sa advokatom suprotne stranke. Nakon što je sestra umrla, 2002. godine, podnosilac predstavke se uključio u postupak kao umješlač. Ustavna žalba je odbijena 2005. godine. Podnosilac predstavke je podnio predstavku Evropskom sudu 2006. godine. Presudom od 15. januara 2008. godine (vidi, Informativna naznaka broj 104), Vijeće Suda je odlučilo, sa četiri glasa naspram tri glasa, da je član 6. stav 1. prekršen zbog nedostatka nepristrasnosti žalbenog suda.

Pravo – (a) Prethodni prigovori: Tužena Vlada je osporila prihvatljivost predstavke zbog tri razloga: prvo, zbog toga što podnosilac predstavke nije imao status žrtve; drugo, zbog toga što podnosilac predstavke nije iscrpio domaće pravne lijekove; i treće, zbog toga što član 6. nije primjenjiv na postupak određivanja mjere zabrane.

(i) *Status žrtve* – Direktna žrtva je preminula za vrijeme ustavnog postupka koji je trajao više od deset godina u prvom stepenu, te je bilo potrebno iscrpiti domaće pravne lijekove. Ustavni sudovi nisu odbacili zahtjev podnosioca predstavke da se umiješa u postupak u svojstvu brata i nasljednika tužiteljice, niti su odbili da odlučuju o njegovoj žalbi. Osim toga, podnosilac predstavke je morao platiti troškove postupka koji je pokrenula njegova sestra te se može smatrati da ima imovinski interes da mu budu isplaćeni troškovi. Dalje, u predmetu su pokrenuta važna pitanja koja se odnose na pravično administriranje pravde te se, prema tome, odnosi na opći interes. Prema tome, podnosilac predstavke ima pravnu legitimaciju da podnese ovu predstavku.

(ii) *Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova* – U relevantno vrijeme nije postojala odredba u malteškom pravu koja bi omogućavala da se ospori učešće nekog sudije zbog veza ujak-nećak sa advokatom. Prilikom pokretanja tog pitanja pred domaćim ustavnim sudovima, koji su odbacili prigovor Vlade u vezi sa neiscrpljivanjem domaćih pravnih lijekova te ispitali žalbu u meritumu, podnosilac predstavke je koristio uobičajene lijekove koji su mu bili dostupni i koji su se u suštini odnosili na činjenice predočene Sudu.

(iii) *Primjenjivost člana 6. stav 1* – Postupak za određivanje mjere zabrane a potom posljedični postupak osporavanja njegove pravičnosti predstavljaju jedan postupak u vezi sa meritumom predmeta, te se ne može smatrati da su odvojeni jedan od drugog. Premda prethodni postupak obično ne potpada pod zaštitu člana 6, Sud zapaža da sada postoji konsenzus među državama članicama Vijeća Evrope u pogledu primjenjivosti člana 6. na privremene mjere, uključujući postupak za određivanje mjere zabrane. Takav stav je usvojen i u sudskoj praksi Suda pravde Evropske zajednice. U prekomjerno dugim postupcima, odluka koju donosi sudija o mjeri zabrane često zamjenjuje odluku u meritumu znatan vremenski period, pa čak trajno u izuzetnim slučajevima. Iz toga slijedi da se često odlučuje o istim "građanskim pravima i obavezama" i u postupku za određivanje privremene mjere i u glavnom postupku u smislu člana 6, te da često proizvode ista dejstva. Imajući u vidu te okolnosti, Sud ne može više smatrati opravdanim da se postupak za određivanje mjere zabrane može automatski smatrati postupkom u kojem se određuju građanska prava i obaveze. On nije ubijeđen ni da bi nedostatak takvog postupka mogao biti otklonjen u postupku u meritumu budući da bi bilo koja šteta pretrpljena u međuvremenu mogla postati nepovratna i da bi postojalo malo stvarne mogućnosti da se ona ispravi, osim, možda, materijalnom odštetom. Prema tome, Sud smatra da je potrebno izmijeniti sudsku praksu. Član 6. bi bio primjenjiv ako bi predmetno pravo, i u

glavnom postupku a i u postupku za određivanje mjere zabrane, bilo "građansko" u smislu člana 6, i ako bi se privremenom mjerom djelotvorno odredilo predmetno građansko pravo ili obaveza bez obzira koliko je ona na snazi. Međutim, Sud prihvata da u izuzetnim slučajevima poštivanje svih zahtjeva iz člana 6. ne bi bilo moguće. Dok neovisnost i nepristrasnost suda ili sudije ostaje neotuđiva garancija u takvim postupcima, druge proceduralne garancije bi se mogle primjenjivati samo do stepena kompatibilnosti sa prirodom i ciljem predmetnog postupka za određivanje privremene mjere. U ovom predmetu, suština predmetnog prava u glavnom postupku se odnosila na korištenje vlasničkih prava susjeda te, prema tome, na pravo "građanskog" karaktera. Cilj postupka za određivanja mjere zabrane je bio određivanje istog prava kao što je ono koje je osporeno u glavnom postupku te je mjera bila izvršiva odmah. Prema tome, član 6. je primjenjiv.

Zaključak: prethodni prigovori odbijeni (jedanaest glasova naspram šest glasova).

(b) *Meritum:* Prema malteškom pravu primjenjivom u relevantno vrijeme, nije postojala automatska obaveza da se sudija povuče u predmetima u kojima je njegova nepristrasnost mogla predstavljati problem, niti je stranka u postupku mogla osporiti učešće nekog sudije na osnovu postojanja bratske veze – a da ne govorimo o vezi ujak-nećak – između sudije i advokata koji zastupa protivničku stranku. Malteško pravo je od tada izmijenjeno i sada uključuje bratske odnose kao osnov za povlačenje nekog sudije. U sporu u ovom predmetu, Sud je zauzeo stanovište da su uske porodične veze između advokata protivničke stranke i predsjednika suda dovoljne da bi objektivno opravdale bojazan da vijeću sudija nedostaje nepristrasnost.

Zaključak: povreda (jedanaest glasova naspram šest glasova).

Član 41: Konstatiranje povrede predstavlja dovoljno pravično zadovoljenje u pogledu nematerijalne štete.

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. On može biti preuzet sa baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, HUDOC, (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud proslijedio. On može biti reproduciran u nekomercijalne svrhe pod uslovom da puni naziv predmeta bude citiran, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i pozivanjem na Fond povjerenja za ljudska prava. Poziva se bilo koja osoba koja želi da se služi ovim prevodom, u potpunosti ili djelomično, u komercijalne svrhe da kontaktira publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality

thereof. It may be downloaded from HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de donnée à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights
This summary by the Registry does not bind the Court.

Click here for the [Case-Law Information Notes](#)